മലയാളഗുരു
(മലയാളം റിസർച്ച് ജേണൽ)
(Open Access, Double-Blind Peer Reviewed Journal)
ISSN Online : 3108-0960 ISSN Print :

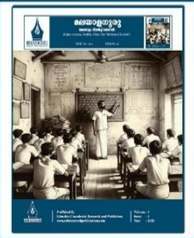

പ്രവാസ മലയാളിയുടെ സാംസ്കാരിക സ്വത്വ പ്രതിസന്ധി

Ancy K P

C J M Assumption Higher Secondary School, Varandarappilly, Thrissur, Kerala, India

Article information
Received: 5th January 2026
Received in revised form: 17th February 2026
Accepted: 22nd March 2026
Available online: 25th April 2026
Volume: 2
Issue: 2
DOI: https://doi.org/10.63090/MG/3108.0960.0023

Abstract
The migration of Keralites to the Gulf countries, Europe, North America, and Australia is one of the most important social phenomena in India. While expatriate life offers economic opportunities, expatriates face challenges such as the survival of cultural identity, the erosion of their mother tongue, the breakdown of family ties, and mental health issues. This paper analyses the cultural identity crisis of Malayali expatriates from a multifaceted perspective. The history of Gulf migration, return migration, and the mental health of expatriates, this study focuses on the areas of cultural relations through social media. The aim of this dissertation is to examine the factors that shape the socio-psychological picture of diaspora based on contemporary research.

സാരാംശം

ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങൾ, യൂറോപ്പ്, വടക്കേ അമേരിക്ക, ഓസ്ട്രേലിയ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കുള്ള കേരളീയരുടെ കുടിയേറ്റം ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സാമൂഹിക പ്രതിഭാസങ്ങളിലൊന്നാണ്. പ്രവാസ ജീവിതം സാമ്പത്തിക മെച്ചപ്പെടുത്തലുകൾ സാധ്യമാക്കുമ്പോഴും, സാംസ്കാരിക സ്വത്വത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പ്, മാതൃഭാഷയുടെ ശോഷണം, കുടുംബ ബന്ധങ്ങളുടെ ശിഥിലീകരണം, മാനസികാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നീ വെല്ലുവിളികൾ പ്രവാസികൾ നേരിടുന്നു. ഈ പ്രബന്ധം മലയാളി പ്രവാസികളുടെ സാംസ്കാരിക സ്വത്വ പ്രതിസന്ധിയെ ബഹുമുഖമായി വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. ഗൾഫ് കുടിയേറ്റത്തിന്റെ ചരിത്രം, മടക്ക കുടിയേറ്റം, പ്രവാസികളുടെ മാനസികാരോഗ്യം, സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയുള്ള സാംസ്കാരിക ബന്ധം എന്നീ മേഖലകളിൽ ഈ പഠനം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. പ്രവാസത്തിന്റെ സാമൂഹിക മാനസിക ചിത്രം രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഘടകങ്ങളെ സമകാലിക ഗവേഷണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിശോധിക്കുന്നതാണ് ഈ പ്രബന്ധത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.

പ്രധാന വാക്കുകൾ:- പ്രവാസം, സാംസ്കാരിക സ്വത്വം, ഗൾഫ് കുടിയേറ്റം, മലയാളി ഡയസ്പോറ, മാനസികാരോഗ്യം, മടക്ക കുടിയേറ്റം, സമൂഹ മാധ്യമം

ആമുഖം

കേരളം ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന കുടിയേറ്റ നിരക്കുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നാണ്. കേരള മൈഗ്രേഷൻ സർവേ (2018) പ്രകാരം ഏകദേശം 21 ലക്ഷം മലയാളികൾ വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നുണ്ട്.[1] 1970-കൾ മുതൽ ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിലേക്കുള്ള കുടിയേറ്റം കേരളത്തിന്റെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ അടിമുടി മാറ്റിമറിച്ചു. എന്നാൽ ഈ സാമ്പത്തിക

പുരോഗതിക്ക് ഒപ്പം, പ്രവാസികൾ അഗാധമായ സാംസ്കാരിക സ്വത്വ പ്രതിസന്ധി അനുഭവിക്കുന്നുണ്ട്.[2]

മാതൃഭൂമിയിൽ നിന്ന് അകലെ ജീവിക്കുന്ന മലയാളികൾക്ക് ഭാഷ, ആചാരം, ഉത്സവങ്ങൾ, കുടുംബ ബന്ധങ്ങൾ, ഭക്ഷണ രീതികൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് വേർപിരിയേണ്ടി വരുന്നു. ഈ സാംസ്കാരിക വേർപാട് വ്യക്തികളിൽ ഐഡന്റിറ്റി ക്രൈസിസ് (identity crisis) സൃഷ്ടിക്കുന്നതായി ഒട്ടേറെ പഠനങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.[3] അമ്നസ് ബേബി (2025) നിരീക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ, കേരളത്തിലെ പ്രവാസിയുടെ സാമൂഹിക മാനസിക ചിത്രം സങ്കീർണമാണ്; സാമ്പത്തിക നേട്ടങ്ങൾക്കൊപ്പം ഏകാന്തത, സാംസ്കാരിക അന്യവൽക്കരണം, കുടുംബ വിയോഗം എന്നിവ പ്രവാസ ജീവിതത്തിന്റെ അവിഭാജ്യ ഘടകങ്ങളായി മാറിയിരിക്കുന്നു.[4]

ഈ പ്രബന്ധം മലയാളി പ്രവാസത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക മാനങ്ങളെ ആഴത്തിൽ പരിശോധിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഗൾഫ് കുടിയേറ്റത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ പശ്ചാത്തലം, സാംസ്കാരിക വിഘടനത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങൾ, മടക്ക കുടിയേറ്റത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ, പ്രവാസികളുടെ മാനസികാരോഗ്യം, സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളുടെ പങ്ക് എന്നീ വിഷയങ്ങൾ ഈ പഠനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നു.[5]

ഗൾഫ് കുടിയേറ്റത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ പശ്ചാത്തലം

കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള ഗൾഫ് കുടിയേറ്റം 1970-കളുടെ ആരംഭത്തിൽ പെട്രോ-ഡോളർ ബൂമിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് ആരംഭിച്ചത്. സൗദി അറേബ്യ, യുഎഇ, കുവൈറ്റ്, ഒമാൻ, ബഹ്റൈൻ, ഖത്തർ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് ആയിരക്കണക്കിന് മലയാളികൾ തൊഴിൽ അന്വേഷിച്ച് പോയി.[6] ആദ്യകാല കുടിയേറ്റക്കാർ മിക്കവരും അവിദഗ്ധ തൊഴിലാളികളായിരുന്നു നിർമ്മാണ മേഖല, വീട്ടുജോലി, ചെറുകിട വ്യാപാരം എന്നീ മേഖലകളിലായിരുന്നു അവർ പ്രധാനമായും പ്രവർത്തിച്ചത്.[7]

1980-കളിലും 1990-കളിലും കുടിയേറ്റത്തിന്റെ സ്വഭാവം മാറി. വിദ്യാസമ്പന്നരായ എഞ്ചിനീയർമാർ, ഡോക്ടർമാർ, അധ്യാപകർ, ഐടി പ്രൊഫഷണലുകൾ എന്നിവർ ഗൾഫിലേക്ക് ചേക്കേറിത്തുടങ്ങി. ഇ.ടി. മാത്യു (2016) സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ, ഈ കുടിയേറ്റം കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക ഭൂപടം പൂർണമായും പുനഃക്രമീകരിച്ചു.[8] കേരളത്തിലേക്കുള്ള പ്രവാസി ധന അയയ്ക്കൽ (remittances) സംസ്ഥാന വരുമാനത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഭാഗമായി മാറി. 2018-ലെ കേരള മൈഗ്രേഷൻ സർവേ പ്രകാരം, ഏകദേശം 1.5 ലക്ഷം കോടി രൂപയാണ് പ്രവാസികൾ കേരളത്തിലേക്ക് അയച്ചത്.[1]

എന്നാൽ ഈ സാമ്പത്തിക പുരോഗതിക്ക് ഒരു മറുവശമുണ്ട്. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിലെ കഫാല (sponsorship) സമ്പ്രദായം തൊഴിലാളികളെ തൊഴിലുടമകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ തളച്ചിടുന്നു. തൊഴിൽ ചൂഷണം, കുറഞ്ഞ വേതനം, മോശം ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ, പൗരത്വ അവകാശങ്ങളുടെ അഭാവം എന്നിവ പ്രവാസികളെ 'താൽക്കാലിക നിവാസികൾ' ആയി മാറ്റുന്നു.[9] ഗൾഫ് നാടുകളിൽ പതിറ്റാണ്ടുകൾ ചെലവഴിച്ചിട്ടും, മലയാളികൾക്ക് ആ സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗമാകാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഈ 'ശാശ്വത അന്യത്വം' സാംസ്കാരിക സ്വത്വ പ്രതിസന്ധിയുടെ ഒരു മുഖ്യ കാരണമാണ്.

2000-കൾക്ക് ശേഷം, കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള കുടിയേറ്റം ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങൾക്ക് അപ്പുറത്തേക്ക് വ്യാപിച്ചു. യുകെ, കാനഡ, ഓസ്ട്രേലിയ, യൂറോപ്പ് എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് നഴ്സുമാർ, ഐടി പ്രൊഫഷണലുകൾ, ഗവേഷകർ എന്നിവർ വൻതോതിൽ കുടിയേറി. ഈ 'രണ്ടാം തരംഗ' കുടിയേറ്റത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഗൾഫ് കുടിയേറ്റത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്.[10]

സാംസ്കാരിക വിഘടനവും ഭാഷാ ശോഷണവും

പ്രവാസ ജീവിതത്തിന്റെ ഏറ്റവും ദൃശ്യമായ പ്രത്യാഘാതം സാംസ്കാരിക വിഘടനമാണ്. മാതൃഭൂമിയിൽ നിന്ന് അകന്ന് ജീവിക്കുന്ന മലയാളികൾ, ആതിഥേയ രാജ്യത്തിന്റെ സംസ്കാരവുമായി ഇടപഴകേണ്ടി വരുമ്പോൾ, സ്വന്തം സാംസ്കാരിക അസ്തിത്വം ക്രമേണ ദുർബലമാകുന്നു.[11] ഓണം, വിഷു, ക്രിസ്തുമസ്, ഈദ് എന്നീ ആഘോഷങ്ങൾ വിദേശത്ത് ആഘോഷിക്കുമ്പോൾ, അവയ്ക്ക് നാട്ടിലുള്ളതിനേക്കാൾ ഒരു 'nostalgic' സ്വഭാവം കൈവരുന്നു യഥാർഥ ആചാര ബന്ധം ദുർബലമാവുകയും പ്രതീകാത്മക ആഘോഷങ്ങളായി മാറുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഭാഷാ ശോഷണം പ്രവാസ ജീവിതത്തിന്റെ ഗുരുതരമായ ഒരു പ്രശ്നമാണ്. പ്രവാസികളുടെ കുട്ടികൾ രണ്ടാം തലമുറ പ്രവാസികൾ പലപ്പോഴും മലയാളം സംസാരിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് അല്ലെങ്കിൽ അറബിക് ആണ് അവരുടെ പ്രാഥമിക ഭാഷ. മലയാളം വായിക്കാനും എഴുതാനും കഴിയാത്ത ഒരു തലമുറ വളരുന്നത് ഭാഷാപരമായ സാംസ്കാരിക ശോഷണത്തിന്റെ വ്യക്തമായ ഉദാഹരണമാണ്.[12]

അമ്നസ് ബേബി (2025) ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതുപോലെ, പ്രവാസിയുടെ സാമൂഹിക മാനസിക ചിത്രത്തിൽ സാംസ്കാരിക ഇടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വേർപിരിയൽ ഒരു പ്രധാന ഘടകമാണ്. 'നാട്' എന്ന ആശയം പ്രവാസിയുടെ മനസ്സിൽ ഒരു ഭാവനാ ലോകമായി (imagined homeland) നിലനിൽക്കുന്നു; യഥാർഥ കേരളവും ഈ ഭാവനാ കേരളവും തമ്മിൽ വലിയ അന്തരമുണ്ട്.[4] ഈ അന്തരം തിരികെ വരുമ്പോൾ 'റിവേഴ്സ് കൾച്ചർ ഷോക്ക്' അനുഭവിക്കാൻ ഇടയാക്കുന്നു.

ഭക്ഷണ സംസ്കാരത്തിന്റെ മാറ്റവും ശ്രദ്ധേയമാണ്. കേരളീയ ഭക്ഷണ രീതികൾ പ്രവാസ ജീവിതത്തിൽ നിലനിർത്തുക ഒരു വെല്ലുവിളിയാണ്. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിൽ മലയാളി റെസ്റ്റോറന്റുകളും പലചരക്ക് കടകളും ഉണ്ടെങ്കിലും, പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറിയവർക്ക് ഇത് കൂടുതൽ ദുഷ്കരമാണ്. ഭക്ഷണം കേവലം ആഹാരമല്ല, അത് ഒരു സാംസ്കാരിക പ്രതീകമാണ്; അതിൽ നിന്നുള്ള അകലം സ്വത്വ ബോധത്തെ ബാധിക്കുന്നു.[13]

മതപരമായ ആചാരങ്ങളും പ്രവാസത്തിൽ രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു. ക്ഷേത്രങ്ങൾ, പള്ളികൾ, മസ്ജിദുകൾ എന്നിവയുടെ അഭാവം, പ്രാദേശിക ആരാധനാ ശൈലികളിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനം, മതപരമായ ആഘോഷങ്ങളുടെ ലഘൂകരണം എന്നിവ പ്രവാസികളുടെ ആത്മീയ ജീവിതത്തെ ബാധിക്കുന്നു. ഓണം പോലുള്ള സെക്യുലർ ആഘോഷങ്ങൾ വിദേശത്ത് ഒരു 'pan-Malayali' ഐക്യ പ്രതീകമായി മാറുന്നത് രസകരമായ ഒരു സാംസ്കാരിക പ്രതിഭാസമാണ്.[11]

മടക്ക കുടിയേറ്റവും പുനഃസമന്വയ വെല്ലുവിളികളും

മടക്ക കുടിയേറ്റം (reverse migration) കേരളത്തിന്റെ സമകാലിക സാമൂഹിക യാഥാർഥ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിൽ നയ മാറ്റങ്ങൾ സൗദിയിലെ നിതാഖാത്ത്, യുഎഇയിലെ എമിറേറ്റൈസേഷൻ ആയിരക്കണക്കിന് മലയാളികളെ നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങാൻ നിർബന്ധിതരാക്കി.[8] COVID-19 മഹാമാരി ഈ പ്രവണത ത്വരിതപ്പെടുത്തി; 2020-ൽ മാത്രം ഏകദേശം 10 ലക്ഷം മലയാളികൾ കേരളത്തിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തി.[14]

മടങ്ങിവരുന്ന പ്രവാസികൾ ഒരു പ്രത്യേക തരം സ്വത്വ പ്രതിസന്ധി അനുഭവിക്കുന്നു. വർഷങ്ങളോളം വിദേശത്ത് ജീവിച്ചതിന് ശേഷം നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങുമ്പോൾ, അവർ പ്രതീക്ഷിച്ച കേരളമല്ല അവരെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നത്. നാട് മാറിയിരിക്കുന്നു, സാമൂഹിക ബന്ധങ്ങൾ ദുർബലമായിരിക്കുന്നു, തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ പരിമിതമാണ്.[3]

മടക്ക കുടിയേറ്റക്കാരുടെ സാമ്പത്തിക പുനഃസംഘടന ഒരു വലിയ വെല്ലുവിളിയാണ്. ഗൾഫിൽ നിന്ന് മടങ്ങിവരുന്നവരിൽ പലരും അവരുടെ സമ്പാദ്യം ഭൂമി, വീട്, സ്വർണം എന്നിവയിൽ നിക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, സ്ഥിരമായ വരുമാന മാർഗം ഇല്ലാത്തവർ ധാരാളമുണ്ട്. കേരള സർക്കാരിന്റെ NORKA (Non-Resident Keralites Affairs) വകുപ്പ് മടക്ക കുടിയേറ്റക്കാർക്ക് പുനരധിവാസ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അവയുടെ ഫലപ്രാപ്തി ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്നു.[6]

മടങ്ങിവരുന്ന പ്രവാസികളുടെ കുട്ടികൾ — 'third culture kids' — ഏറ്റവും കൂടുതൽ സ്വത്വ പ്രതിസന്ധി അനുഭവിക്കുന്ന വിഭാഗമാണ്. ഗൾഫിലോ പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലോ ജനിച്ച്, അവിടുത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായത്തിൽ വളർന്ന ഈ കുട്ടികൾ കേരളത്തിലെ സ്കൂളുകളിൽ ചേരുമ്പോൾ ഭാഷാപരമായും സാംസ്കാരികമായും ഒറ്റപ്പെടലനുഭവിക്കുന്നു.[12]

പ്രവാസികളുടെ മാനസികാരോഗ്യം

പ്രവാസ ജീവിതത്തിന്റെ മാനസികാരോഗ്യ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ അടുത്ത കാലത്ത് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ ആകർഷിക്കുന്ന ഒരു മേഖലയാണ്. ഏകാന്തത, വിഷാദം, ഉത്കണ്ഠ, ഉറക്കമില്ലായ്മ, മദ്യാസക്തി എന്നിവ ഗൾഫ് പ്രവാസികൾക്കിടയിൽ സാധാരണമാണെന്ന് പഠനങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.[5] കുടുംബത്തിൽ നിന്നുള്ള വേർപിരിയൽ, സാംസ്കാരിക ഇടങ്ങളുടെ അഭാവം, തൊഴിൽ സമ്മർദം, അനിശ്ചിതമായ ഭാവി എന്നിവ മാനസിക സമ്മർദം വർധിപ്പിക്കുന്ന പ്രധാന ഘടകങ്ങളാണ്.

അമ്നസ് ബേബി (2025) കേരളത്തിലെ പ്രവാസിയുടെ സാമൂഹിക മാനസിക ചിത്രം വിശദമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. പ്രവാസ ജീവിതം വ്യക്തികളിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന 'ഇരട്ട അസ്തിത്വം' ഒരേ സമയം രണ്ട് രാജ്യങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന അനുഭവം മാനസിക പിരിമുറുക്കത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന കാരണമാണെന്ന് അവരുടെ പഠനം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.[4] ശാരീരിക അസുഖങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് മാനസിക പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രവാസി സമൂഹത്തിൽ 'കളങ്കം' (stigma) ആയി കാണുന്ന പ്രവണത മാനസികാരോഗ്യ പരിചരണം തേടുന്നതിൽ നിന്ന് പ്രവാസികളെ പിന്തിരിപ്പിക്കുന്നു.

ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിലെ തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ മാനസികാരോഗ്യത്തെ നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നു. ലേബർ ക്യാമ്പുകളിലെ ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ, വേതന കുടിശ്ശിക, പാസ്പോർട്ട് പിടിച്ചുവയ്ക്കൽ, തൊഴിലുടമകളുടെ ചൂഷണം എന്നിവ തൊഴിലാളികളുടെ മാനസിക നിലയെ ദുർബലമാക്കുന്നു.[9] ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ ആത്മഹത്യാ പ്രവണതയും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

കേരള സർക്കാരിന്റെ DISHA 1056 ഹെൽപ്‌ലൈനും, ODEPC (Overseas Development and Employment Promotion Consultants) യുടെ സേവനങ്ങളും പ്രവാസികളുടെ മാനസികാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ സേവനങ്ങളുടെ ലഭ്യതയും ഫലപ്രാപ്തിയും പരിമിതമാണ്. പ്രവാസികൾക്കായുള്ള ടെലി-കൗൺസലിങ് സേവനങ്ങൾ, ഓൺലൈൻ സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പുകൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി മെന്റൽ ഹെൽത്ത് പ്രോഗ്രാമുകൾ എന്നിവ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്.[5]

പ്രവാസി സ്ത്രീകളുടെ മാനസികാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിൽ ഗാർഹിക തൊഴിലാളികളായി ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകൾ ചൂഷണത്തിനും ലൈംഗിക അതിക്രമത്തിനും ഇരയാകുന്ന സംഭവങ്ങൾ ധാരാളം. അതേസമയം, ഭർത്താക്കന്മാർ വിദേശത്ത് ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ കേരളത്തിൽ ഒറ്റയ്ക്ക് കുടുംബം നോക്കേണ്ടി വരുന്ന 'ഗൾഫ് ഭാര്യ'മാരുടെ ഏകാന്തതയും വിഷാദവും ഒരു പ്രധാന സാമൂഹിക പ്രശ്നമാണ്.[7]

സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളും പ്രവാസി സാംസ്കാരിക ബന്ധവും

ഡിജിറ്റൽ യുഗം പ്രവാസികളുടെ സാംസ്കാരിക ബന്ധത്തെ അടിമുടി മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. WhatsApp, Facebook, Instagram, YouTube എന്നീ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ പ്രവാസികൾക്ക് നാടുമായി നിരന്തര ബന്ധം നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കുന്നു.[10] വീഡിയോ കോളുകൾ കുടുംബ ബന്ധങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു; മലയാളം ഓൺലൈൻ മാധ്യമങ്ങൾ, OTT പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ, പോഡ്കാസ്റ്റുകൾ എന്നിവ സാംസ്കാരിക ബന്ധം നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കുന്നു.

എന്നാൽ സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളുടെ സ്വാധീനം ഇരുതല മൂർച്ചയുള്ള വാൾ ആണ്. ഒരു വശത്ത്, അവ സാംസ്കാരിക ബന്ധം നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കുമ്പോൾ, മറുവശത്ത്, നാട്ടിലെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള 'idealized' ചിത്രങ്ങൾ പ്രവാസികളിൽ nostalgia-യും വിഷാദവും വർധിപ്പിക്കാം. കേരളത്തിലെ സുഹൃത്തുക്കളുടെയും ബന്ധുക്കളുടെയും സന്തോഷകരമായ ജീവിത നിമിഷങ്ങൾ സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളിൽ കാണുമ്പോൾ, പ്രവാസികൾ 'FOMO' (Fear of Missing Out) അനുഭവിക്കുന്നു.[13]

മലയാളം ഭാഷയിലെ ഡിജിറ്റൽ ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ വളർച്ച പ്രവാസികളുടെ ഭാഷാ ബന്ധത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. മലയാളം ബ്ലോഗുകൾ, YouTube ചാനലുകൾ, ഓൺലൈൻ മാഗസിനുകൾ, ഇ-ബുക്കുകൾ എന്നിവ പ്രവാസികൾക്ക് മാതൃഭാഷയുമായുള്ള ബന്ധം നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഈ ഡിജിറ്റൽ ബന്ധം യഥാർഥ സാംസ്കാരിക അനുഭവത്തിന് പകരം വയ്ക്കാനാവുമോ എന്ന ചോദ്യം നിലനിൽക്കുന്നു.[11]

പ്രവാസി സംഘടനകളുടെ ഓൺലൈൻ സാന്നിധ്യവും ശ്രദ്ധേയമാണ്. ദുബായ്, അബുദാബി, റിയാദ്, ലണ്ടൻ, ന്യൂയോർക്ക് എന്നിവിടങ്ങളിലെ മലയാളി അസോസിയേഷനുകൾ സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഓണം, വിഷു, ക്രിസ്തുമസ് എന്നിവ ഓൺലൈനായും ഓഫ്‌ലൈനായും ആഘോഷിക്കുന്ന ഈ സംഘടനകൾ പ്രവാസികൾക്ക് ഒരു 'സാംസ്കാരിക സുരക്ഷാ വല' പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.[10]

സ്വത്വ ചർച്ചയും സങ്കര സ്വത്വവും

പ്രവാസ ജീവിതം ഒരു പുതിയ തരം സ്വത്വം — 'സങ്കര സ്വത്വം' (hybrid identity) സൃഷ്ടിക്കുന്നതായി സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്രജ്ഞർ നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. ഹോമി ഭാഭ (Homi Bhabha) യുടെ 'third space' എന്ന ആശയം ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്.[2] പ്രവാസികൾ മാതൃ

സംസ്കാരത്തിന്റെയും ആതിഥേയ സംസ്കാരത്തിന്റെയും ഇടയിൽ ഒരു 'മൂന്നാം ഇടം' സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

ഗൾഫ് മലയാളിയുടെ സാംസ്കാരിക സ്വത്വം ഒരു 'negotiated identity' ആണ്. അറബ് സംസ്കാരത്തിന്റെ ചില ഘടകങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുമ്പോൾ തന്നെ, മലയാളി സ്വത്വം നിലനിർത്താനും ശ്രമിക്കുന്നു. ഗൾഫിലെ മലയാളി കല്യാണങ്ങൾ, സദ്യ, കലാപരിപാടികൾ എന്നിവ ഈ സ്വത്വ ചർച്ചയുടെ ഭാഗമാണ്.[6]

പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലെ മലയാളികൾ വ്യത്യസ്തമായ ഒരു സ്വത്വ ചർച്ചയാണ് നടത്തുന്നത്. 'ദക്ഷിണേഷ്യൻ' എന്ന വിശാല സ്വത്വം, 'ഇന്ത്യൻ' എന്ന ദേശീയ സ്വത്വം, 'മലയാളി' എന്ന ഉപ-ദേശീയ സ്വത്വം എന്നിവയ്ക്കിടയിൽ അവർ മാറിമാറി ചലിക്കുന്നു. ഈ 'situational identity shifting' പ്രവാസ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു സവിശേഷതയാണ്.[2]

മലയാളം സിനിമ, സാഹിത്യം, സംഗീതം എന്നിവ പ്രവാസികളുടെ സാംസ്കാരിക സ്വത്വ നിർമാണത്തിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. ബേസിൽ ജോസഫിന്റെ 'മിന്നൽ മുരളി', ജോ ബേബിയുടെ 'ദ ഗ്രേറ്റ് ഇന്ത്യൻ കിച്ചൺ' തുടങ്ങിയ സിനിമകൾ വിദേശ മലയാളികൾക്കിടയിൽ സജീവ ചർച്ചയ്ക്ക് വഴിയൊരുക്കി. OTT പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ ഈ സാംസ്കാരിക ബന്ധത്തെ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തി.[13]

ഉപസംഹാരം

മലയാളി പ്രവാസത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക സ്വത്വ പ്രതിസന്ധി ഒരു ബഹുമുഖ പ്രതിഭാസമാണ്. ഗൾഫ് കുടിയേറ്റത്തിന്റെ അരനൂറ്റാണ്ട് ചരിത്രം, മടക്ക കുടിയേറ്റത്തിന്റെ വെല്ലുവിളികൾ, മാനസികാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ, ഭാഷാ ശോഷണം, സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയുള്ള സാംസ്കാരിക ബന്ധം എന്നിവ ഈ പ്രതിഭാസത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങളാണ്.[14]

പ്രവാസികൾ ഒരു 'സങ്കര സ്വത്വം' സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലൂടെ ഈ പ്രതിസന്ധിയെ മറികടക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ പ്രക്രിയ സങ്കീർണവും വ്യക്തിപരവുമാണ്. സമൂഹ മാധ്യമങ്ങൾ, പ്രവാസി സംഘടനകൾ, മലയാളം ഡിജിറ്റൽ ഉള്ളടക്കം എന്നിവ സാംസ്കാരിക ബന്ധം നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, യഥാർഥ സാംസ്കാരിക അനുഭവത്തിന് പകരം വയ്ക്കാനാവില്ല.

ഈ പഠനം ചില പ്രധാന നിർദേശങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നു: ഒന്ന്, പ്രവാസികൾക്കായുള്ള മാനസികാരോഗ്യ സേവനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തണം; രണ്ട്, രണ്ടാം തലമുറ പ്രവാസികൾക്ക് മലയാളം ഭാഷാ വിദ്യാഭ്യാസം ലഭ്യമാക്കണം; മൂന്ന്, മടക്ക കുടിയേറ്റക്കാരുടെ പുനരധിവാസ പദ്ധതികൾ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമാക്കണം; നാല്, പ്രവാസി കമ്മ്യൂണിറ്റി സംഘടനകളെ ശക്തിപ്പെടുത്തണം.[4]

അമ്നസ് ബേബി (2025) നിർദേശിക്കുന്നതുപോലെ, പ്രവാസിയുടെ നിലവാരത്തെ ഒരു സമഗ്ര സാമൂഹിക മാനസിക ചിത്രമായി കാണേണ്ടതുണ്ട് സാമ്പത്തിക മാനം മാത്രമല്ല, സാംസ്കാരിക, മാനസിക, സാമൂഹിക മാനങ്ങളും കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു സമീപനം ആവശ്യമാണ്.[4] ഭാവിയിലെ ഗവേഷണങ്ങൾ പ്രവാസത്തിന്റെ ഈ ബഹുമുഖ സ്വഭാവത്തെ കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ പഠിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

അവലംബങ്ങൾ

1. Rajan, S. Irudaya, and K. C. Zachariah. “Kerala's Gulf Connection, 1998–2018: Economic and Social Impact of Migration.” In *Kerala Migration Survey 2018*, edited by S. Irudaya Rajan, 1–28. Thiruvananthapuram: Centre for Development Studies, 2020.
2. Bhabha, Homi K. *The Location of Culture*. London: Routledge, 1994.
3. Zachariah, K. C., and S. Irudaya Rajan. “Migration Monitoring Study, 2008: Emigration and Remittances in the Context of Surge in Oil Prices.” Working Paper 424. Thiruvananthapuram: Centre for Development Studies, 2009.
4. Baby, Amnus. “കേരളത്തിലെ പ്രവാസിയുടെ നിലവാരം: ഒരു സാമൂഹിക മാനസികചിത്രം.” *MALAYALAGURU* 1, no. 2 (July 25, 2025): 89–94. https://doi.org/10.63090/MG/3108.0960.0011.
5. Satalkar, Priya, and Neha Faruqui. “Mental Health of Migrant Workers: A Review.” *Indian Journal of Occupational and Environmental Medicine* 22, no. 2 (2018): 63–69.

6. Mathew, E. T. *Employment and Unemployment in Kerala: Some Neglected Aspects*. New Delhi: Sage Publications, 1997.
7. Zachariah, K. C., E. T. Mathew, and S. Irudaya Rajan. "Social, Economic and Demographic Consequences of Migration on Kerala." *International Migration* 39, no. 2 (2001): 43–71.
8. Rajan, S. Irudaya, ed. *India Migration Report 2017: Forced Migration*. New Delhi: Routledge India, 2017.
9. Gardner, Andrew. *City of Strangers: Gulf Migration and the Indian Community in Bahrain*. Ithaca: ILR Press, 2010.
10. Gajjala, Radhika. *Digital Diasporas: Labor and Affect in Gendered Indian Digital Publics*. London: Rowman and Littlefield, 2019.
11. Osella, Filippo, and Caroline Osella. "Migration, Money, and Masculinity in Kerala." *Journal of the Royal Anthropological Institute* 6, no. 1 (2000): 117–133.
12. Warrier, Shobha. "Code-Mixing in Malayalam-English Bilingual Speech." *International Journal of Dravidian Linguistics* 38, no. 1 (2009): 23–42.
13. Kampmark, Binoy. "Digital Media and Diasporic Communities." *Global Media and Communication* 16, no. 1 (2020): 67–82.
14. Zachariah, K. C., and S. Irudaya Rajan. "COVID-19 and Return Migration: Impact on Kerala's Economy and Society." In *Kerala Migration Survey 2020*, edited by S. Irudaya Rajan, 1–22. Thiruvananthapuram: Centre for Development Studies, 2021.